

Anonimizált változat

Fordítás

C-637/19 – 1

C-637/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. augusztus 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Svea hovrätt – Patent- och marknadsöverdomstolen (Svédország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. augusztus 20.

Fellebbező:

BY

Ellenérdekű fél:

CX

[OMISSIS]

A kérdést előterjesztő bíróság

[omissis] Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (stockholmi fellebbviteli bíróság mint szabadalmi és kereskedelmi fellebbviteli bíróság, Svédország), [omissis]

[omissis] Stockholm, Svédország

[omissis]

Az alapeljárásban részt vevő felek

[omissis] Fellebbező: BY

Ellenérdekű fél: CX

[omissis]

Az ügy tárgya: szerzői jogi jogsértés, stb.

[omissis]

Az alapeljárás tárgya és tényállása

3. Az alapeljárásban részt vevő mindkét fél magánszemély, aki honlappal rendelkezik. A jelen jogvita abból ered, hogy a felek közötti másik jogvitában CX az eljáró rendes bíróságnak bizonyítékként benyújtott egy oldalnyi, BY honlapjáról származó szöveg másolatát, amely egy fényképet is tartalmazott. A jelen ügyben BY azt állítja, hogy e fénykép tekintetében ő a szerzői jog jogosultja, és kéri, hogy CX-et kötelezzék arra, hogy fizessen a részére kártérítést, **[eredeti 2. o.]** először is szerzői jog megsértése, másodsor pedig a fényképet megillető különleges védelem megsértése miatt. A felek nem vitatják, hogy CX a BY által leírt módon járt el. CX azonban vitatja a felelősségét.
4. Az első fokú bíróság, a Patent- och marknadsdomstolen (szabadalmi és kereskedelmi bíróság, a továbbiakban: PMD) megállapította, hogy a fénykép a szerzői joggal szomszédos jogként részesül védelemben, nevezetesen a fényképeknek biztosított különleges védelem keretében. A PMD megjegyezte, hogy mivel a fényképet eljárási iratként nyújtották be a bírósághoz, az iratokhoz való hozzáférési jogról szóló svéd alkotmányos jogszabály alkalmazandó rendelkezéseivel összhangban bárki kérheti annak közlését. APMD szerint CX ezért az említett fényképet a szerzői jogról szóló svéd törvény értelmében nyilvánosan terjesztette. A PMD ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy nem bizonyították, hogy BY kárt szenvedett volna. Ezért elutasította BY keresetét.
5. BY ezzel az ítélettel szemben fellebbezést terjesztett elő a Patent- och marknadsöverdomstolenhoz (szabadalmi és kereskedelmi fellebbviteli bíróság, a továbbiakban: PMÖD), kérve az ítélet hatályon kívül helyezését. CX vitatja az ítélet módosításának szükségességét.
6. A PMÖD-nek többek között arról kell határoznia, hogy az említett fényképnek eljárási iratként egy bíróság részére történő benyújtása minősülhet-e a szerzői jog alkalmazásában [valamilyen mű] – nyilvános terjesztés vagy nyilvánosságához közvetítés formájában történő – jogellenes hozzáférhetővé tételének, és pontosabban, hogy tekinthető-e úgy, hogy egy bíróság a „nyilvánosság” fogalma körébe tartozik. A PMÖD előtt a jogvitában részes felek kifejtették, hogy a szóban forgó fényképet a rendes bíróságnak e-mailben, elektronikus másolat formájában küldték meg. Amennyiben a PMÖD megállapítaná, hogy egy eljárási irat benyújtása a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egy formájának tekintendő, úgy felmerül a kérdés, hogy alkalmazhatók-e a szerzői jog bírósági eljárás keretében történő korlátozására vonatkozó nemzeti jogi rendelkezések: lásd az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű

különkiadás 17. kötet, 1. fejezet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 5. cikke (3) bekezdésének e) pontját. A PMÖD által ma előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ugyanakkor nem vonatkoznak **[eredeti 3. o.]** a szerzői jog e korlátozására.

A vonatkozó nemzeti szabályok és ítélkezési gyakorlat

7. A nemzeti jog releváns rendelkezéseit a lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) (az irodalmi és művészeti alkotásokon fennálló szerzői jogról szóló 1960. évi 729. sz. törvény, a továbbiakban: szerzői jogi törvény) 2. és 49a. §-a jelenti. Ezek szövege a következő:

„2. §

[(1)] A szerzői jog az e törvényben rögzített korlátozásokkal magában foglalja a művel az eredeti vagy módosított formában, fordításban, más irodalmi, művészeti vagy műszaki formába történő átdolgozásban – többszörözés és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel útján – való rendelkezés kizárólagos jogát.

[(2)] A mű bármely közvetlen vagy közvetett, ideiglenes vagy állandó, bármely módon és formában, részben vagy egészben megvalósított többszörözése többszörözésnek minősül.

[(3)] A mű nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételét jelenti:

1. ha a művet a nyilvánossághoz közvetítik. A nyilvánossághoz közvetítésre akkor kerül sor, ha a művet vezetékes vagy vezeték nélküli módon a nyilvánosság számára más helyről teszik hozzáférhetővé, mint ahonnan a nyilvánosság e művet élvezheti. Ez magában foglalja az oly módon történő közvetítést is, amelynek esetén a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

[omissis]

4. ha a mű egyes példányait eladásra, bérletbe vagy haszonkölcsönbe kínálják vagy a nyilvánosság számára más módon terjesztik.

Nyilvánossághoz közvetítésként vagy adott esetben nyilvános előadásként kezelendő a mű zárt körű, **[eredeti 4. o.]** nagy számú személy számára szakmai kontextusban történő közvetítése vagy előadása.”

49a. §

„A fénykép szerzőjének kizárólagos joga van a fénykép többszörözéséhez és nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételéhez. Ez a jog attól függetlenül fennáll, hogy a művet eredeti vagy módosított formában használják-e fel, valamint az alkalmazott módszertől függetlenül.”

8. A svéd alkotmányos jogszabályokból kitűnik továbbá, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának és a pluralista tájékoztatásnak az előmozdítása magában foglalja azt, hogy mindenki jogosult a nyilvános dokumentumokhoz való hozzáférésre (a tryckfrihetsförordningen [a sajtószabadságról szóló törvény] 2. fejezetének 1. §-a). Ez a törvény azt is rögzíti, hogy különösen a bírósághoz bármely formában benyújtott eljárási irat nyilvános dokumentumnak minősül. E rendelkezés tehát azzal a hatással jár, hogy bárki betekintést kérhet a bírósághoz benyújtott eljárási iratokba. E főszabályhoz azonban a bizalmas információkra vonatkozó kivétel kapcsolódik. Az elv tehát az, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférési jog a szerzői és szomszédos jogok hatálya alá tartozó dokumentumokra is kiterjed.
9. Egy korábbi ügyben a PMÖD megállapította, hogy egy szerzői jogi oltalom alatt álló szövegből álló eljárási iratnak valamely nemzeti bíróság részére e-mailben történő továbbítása nem minősül a szerzői jogi törvény 2. §-a (3) bekezdésének 1. pontja értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítésnek”. A PMÖD először rögzítette, hogy az irat benyújtása ugyan „közvetítésnek” minősül, majd megjegyezte, hogy az Európai Unió Bírósága 2016. május 31-i Reha Training ítéletében (C-117/15, EU:C:2016:379, 41. pont) megállapította, hogy a „nyilvánosság” fogalma meghatározatlan számú lehetséges címzettet jelent, és ezen felül viszonylag jelentős számú egyént foglal magában. A PMÖD ezért [az ítélezési gyakorlatból] azt a következtetést vonta le, hogy egy műnek valamely bírósághoz történő benyújtása nem tekinthető nyilvánossághoz közvetítésnek. E bíróság megállapította, hogy ebben az összefüggésben nem releváns, hogy a svéd jog a bíróságok birtokában levő iratokhoz való széleskörű hozzáférési jogot [eredeti 5. o.] biztosít.
10. Egy másik ügyben ugyanez a bíróság [a PMÖD] megállapította, hogy egy fénykép – a szerzői jogi törvény alapján fényképként védelemben részesülő – fénymásolatát tartalmazó eljárási iratnak egy bírósághoz történő benyújtása a szerzői jogi törvény 2. §-a (3) bekezdésének 4. pontja értelmében engedély nélküli nyilvános terjesztésnek minősül. Ebben az ügyben a PMÖD a 2015. május 13-i Dimensione Direct Sales és Labianca ítéletre (C-516/13, EU:C:2015:315, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat) hivatkozott. E bíróság megállapította, hogy az említett ítéletből az következik, hogy a 2001/29 irányelvben szereplő „terjesztés” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy elegendő, ha egyetlen többszörözött példányt a nyilvánosság legalább egy tagjának rendelkezésére bocsátanak. E bíróság megjegyezte, hogy a 2001/29 irányelv nem határozza meg a „nyilvánosság” fogalmát, azonban az irányelv különböző nyelvi változatainak tanulmányozását követően arra a következtetésre jutott, hogy a „nyilvánosság” kifejezés a magánszférától való egyértelmű elkülönítésre utal. A PMÖD megállapította, hogy a bíróság, amelyhez a képet benyújtották, nem képezi a feladó magánszférájának részét, és nem tekinthető a terjesztési lánc egyik köztes szereplőjének sem, mivel a beadványok másolatának rendelkezésre bocsátására vonatkozó kötelezettségétől függetlenül nem várható el tőle, hogy a kapott dokumentumok fizikai másolatait továbbítsa. Ebben az ügyben a bíróság arra a

következtetésre jutott, hogy a fénykép másolatának a bírósághoz történő benyújtásával a feladó nyilvános terjesztést valósított meg. [omissis].

Az uniós jog vonatkozó rendelkezései

11. A 2001/29 irányelv (lásd fent) 3. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.”

Ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik eredeti vagy többszörözött példányai adásvétellel vagy más módon megvalósuló nyilvános terjesztésének engedélyezésére, illetve ennek megtiltására.”

Az előzetes döntéshozatal szükségessége

12. A szerzői jogi törvény 2. §-a (3) bekezdése 1. és 4. pontja rendelkezéseinek jelenlegi szövegét a 2001/29 irányelv nemzeti jogba történő átültetésekor iktatták be. Az 1. és a 4. pont szövege ezen irányelv 3. cikke (1) bekezdése, illetve 4. cikke (1) bekezdése szövegének felel meg. Vizsgálata során a PMÖD-nek tehát a svéd jog e rendelkezéseit az uniós jog megfelelő rendelkezéseire tekintettel kell értelmeznie. A PMÖD ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy bizonyos fokú bizonytalanság áll fenn a „nyilvánossághoz közvetítés” és a „nyilvános terjesztés” kifejezések uniós jogban történő értelmezését illetően abban az összefüggésben, ha egy védelem alatt álló művet valamely eljárási irat fő részében továbbítanak valamely bíróság részére. E bizonytalanság azzal kapcsolatos, hogy egy bíróság tekinthető-e a 2001/29 irányelv értelmében a „nyilvánosság” kifejezés körébe tartozónak, továbbá az a konkrét kérdés merül fel, hogy azonos jelentéssel bír-e a „nyilvánosság”, illetve „nyilvános” kifejezés a „közvetítés” és a „terjesztés” esetében. A Bíróság ítélkezési gyakorlata nem ad választ erre a kérdésre.
13. A „nyilvánosság”, illetve „nyilvános” kifejezést sem a 2001/29 irányelv, sem más másodlagos jogszabály nem határozza meg. E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a nyilvánossághoz közvetítés fennállásának értékelése céljából több, nem önálló jellegű és egymástól függő, kiegészítő kritériumot kell figyelembe venni. **[eredeti 7. o.]** Mivel e kritériumok különböző konkrét helyzetekben igen változó erősséggel lehetnek jelen, ezeket egyenként és egymással kölcsönhatásban is alkalmazni kell. A Bíróság szerint ezért a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát tágan kell értelmezni. A Bíróság ezenkívül már megállapította, hogy a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma két együttes elemet ötvöz, mégpedig a mű „közvetítésének cselekményét” és a mű „nyilvánossághoz” közvetítését (2016. május 31-i Reha Training ítélet, C-117/15, EU:C:2016:379, 35–37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

14. Ami az ezen együttes elemek közül a második elemet, vagyis a „nyilvánosság” fogalmát illeti, a Bíróság megállapította, hogy az meghatározatlan számú lehetséges címzettet jelent, és ezen felül viszonylag jelentős számú egyént foglal magában. A Bíróság a nyilvánosság „meghatározatlan” jellegével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az nem más, mint valamely műnek „általánosságban meghatározott személyek” részére – tehát nem magáncsoporthoz tartozó, konkrét személyek számára – bármely alkalmas módon való észlelhetővé tétele (2016. május 31-i Reha Training ítélet, C-117/15, EU:C:2016:379, 41. és 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
15. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy a 2001/29 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „terjesztés” fogalma az uniós jog önálló fogalmának minősül, amelynek értelmezése nem függhet az azokra az ügyletekre irányadó jogtól, amelyek keretében a terjesztésre sor került, valamint, hogy az említett irányelv e rendelkezése értelmében a 4. cikk (1) bekezdésében szereplő „nyilvános terjesztés” fogalmának tehát ugyanaz a jelentése, mint a Szellemi Tulajdon Világszervezete által [Genfben, 1996. december 20-án] elfogadott szerzői jogi szerződés 6. cikkének (1) bekezdése szerinti „nyilvánosság számára adásvétel útján való hozzáférhetővé tétel” kifejezésnek (2015. május 13-i Dimensione Direct Sales és Labianca ítélet, C-516/13, EU:C:2015:315, [22., 23. és] 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ebből az ítéletből következik, hogy ahhoz, hogy fennálljon a „nyilvános terjesztés”, elegendő, ha a védett művet a nyilvánosság valamely tagjának rendelkezésére bocsátják. Ugyanakkor a Bíróság ebben az összefüggésben nem határozott a „nyilvánosság” kifejezés jelentéséről, és nem hivatkozott a „nyilvánossághoz közvetítés” összefüggésében a „nyilvánosság” kifejezésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatára. Noha a Bíróság megállapította, hogy elegendő, [eredeti 8. o.] ha a művet a nyilvánosság valamely tagjának rendelkezésére bocsátják, fennmarad a kérdés, hogy ebben az összefüggésben a „nyilvánosság” kifejezést azonos módon kell-e értelmezni, mint ahogy a Bíróság a „nyilvánossághoz közvetítés” kifejezést értelmezte, vagyis hogy e kifejezést a 2001/29 irányelv összefüggésében egységesen kell-e értelmezni.
16. A fentiekben hivatkozott ítélkezési gyakorlaton kívül a Bíróságot több más összefüggésben is felkérték a „nyilvánossághoz közvetítés” kifejezés értelmezésére, többek között i. kocsmaiban, szállodákban, gyógyfürdőintézményekben vagy rehabilitációs központokban található rádió- és televíziókészülékek útján, ii. honlapokon elhelyezett, televíziós műsorok élő online közvetítésére (*live streaming*) szolgáló hivatkozások útján, és iii. televíziós jelek televíziós műsorszolgáltatók által meghatározott elosztók részére történő sugárzása útján megvalósuló közvetítés esetén (lásd többek között: 2006. december 7-i SGAE ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764, 42. és 47. pont; 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 196. pont; 2014. február 27-i [OSA ítélet, C-351/12, EU:C:2014:110]; 2015. november 19-i SBS Belgium ítélet, C-325/14, EU:C:2015:764, 20–23., 33. és 34. pont; 2016. szeptember 8-i GS Media ítélet, C-160/15, EU:C:2016:644, 29–55. pont). A Bíróságnak ezenkívül 2018-ban

lehetősége nyílt arra, hogy a „nyilvános terjesztés” kifejezést egy ítéletben részletesebben értelmezze (lásd: 2018. december 19-i Syed ítélet, C-572/17, EU:C:2018:1033).

17. A Bíróság ugyanakkor nem határozott a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő „nyilvánossághoz közvetítés” és az ugyanezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő „nyilvános terjesztés” kifejezések értelmezéséről az alapügyben fennállóhoz hasonló összefüggésben, vagyis olyan esetben, amikor egy védelem alatt álló művet egy eljárási irat fő részében valamely bírósághoz nyújtanak be. Hasonlóképpen, a fentiekben már megállapítottaknak megfelelően, a Bíróság nem határozott arról, hogy a „nyilvánosság”, illetve „nyilvános” kifejezésnek e két különböző helyzetben azonos jelentést kell-e tulajdonítani. Ez a kérdés az alapeljárásban kiemelt jelentőséggel bír, mivel a PMÖD-nek azt kell értékelnie, hogy egy dokumentum – akár fizikai dokumentum (papír), akár e-mailhez csatolt melléklet formájában történő, mindkét esetben azonos hatással járó és azonos célt szolgáló – bírósághoz történő továbbítása „nyilvánossághoz közvetítésnek” vagy „nyilvános terjesztésnek” minősül-e. **[eredeti 9. o.]**
18. A PMÖD szerint e bizonytalansághoz hozzájárul az a kérdés is, hogy a Bíróság azon megállapítását, amely szerint a nyilvánosság „meghatározatlan”, hogyan kell értelmezni valamely bíróság tekintetében (lásd: 2016. május 31-i Reha Training ítélet, C-117/15, EU:C:2016:379, 42. pont). A PMÖD szerint sem a bíróság, sem annak alkalmazottai nem tekinthetők úgy, hogy azok a szó általános értelmében véve „nyilvánosságot” alkotnának, azonban nem tekinthetők magáncsoporthoz tartozóaknak sem. Ezenkívül, noha azon személyek száma, akik a rendelkezésre bocsátással összefüggésben hozzáférhetnek a műhöz, a bíróság alkalmazottaira korlátozódik, ez a szám eltérően alakulhat, és azt főszabály szerint jelentősnek kell tekinteni. Emellett a svéd jog alapján főszabály szerint bárki jogosult arra, hogy betekintszen a bíróságokhoz beérkezett dokumentumokba.
19. Ezért az alapügy eldöntéséhez a kérdést előterjesztő bíróságnak a következő kérdések megválaszolására van szüksége.

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

20. 1. Egységes jelentéssel bír az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében, illetve 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő „nyilvánosság”, illetve „nyilvános” kifejezés?
2. Amennyiben az 1. kérdésre igenlő válasz adandó, az e rendelkezések értelmében vett „nyilvánosság” körébe tartozónak kell tekinteni a bíróságokat?
3. Amennyiben az 1. kérdésre nemleges válasz adandó:

a) védelem alatt álló mű bírósághoz történő közvetítése esetén a bíróság a „nyilvánosság” kifejezés körébe tartozhat-e?

b) védelem alatt álló mű bíróság részére történő terjesztése esetén a bíróság a „nyilvános” kifejezés körébe tartozhat-e?

4. Az a körülmény, hogy a nemzeti jogszabályok rögzítik a nyilvános dokumentumokhoz való hozzáférés általános elvét, amely elvnek megfelelően bárki, aki ezt kérelmezi, betekinthez a bírósághoz benyújtott eljárási iratokba, **[eredeti 10. o.]** kivéve, ha azok bizalmas információkat tartalmaznak, befolyásolja annak értékelését, hogy egy védelem alatt álló mű bírósághoz történő benyújtása „nyilvánossághoz közvetítésnek” vagy „nyilvános terjesztésnek” minősül?

[omissis]